

**HARBIY VATANPARVARLIK TARG'IBOT ISHIDA TEXNIK VOSITALARDAN
FOYDALANISH.**

Mamadjanov Alisher Muratovich

Harbiy ta'lim fakulteti

o'qituvchi

No'monov Ilhomjon Boxodirjon o'g'li

Islomov Jaxongir Shukurjon o'g'li

Harbiy ta'lim fakulteti

kursant

So'ntgi vaqtlargacha o'qitishning texnik vositalariga, ko'rsatma, qo'lanmalardan alohida qaralar edi. Hozirda "O'qitishning texnik vositalari" atamasi "zamonaviy ko'rsatma, qo'llanma", "o'quv texnika" tushunchasi bilan umumiy deb tushunilmoqda.

Bu narsa tasviriy vositalar, zamonaviy: kino, televidenie, ovoz yozish va boshqa vositalar bo'lib, avvalgi an'anaviy plakat, model, maketlardan sifat jihatidan farqlanadi, shu sababli ularni faqat ko'rsatma vositalari (diafilm, kinofilm, videofilm) sifatida hisoblash xato bo'lardi.

Bunda birinchi navbatda texnik qurilmalar, ularsiz kinofilmni tomosha qilish va magnitofon yozuvi va boshqalarni tinglash imkoni bo'lmaganligi uchun tayyorlanishi zarurdir. Shu sababli "o'qitishning texnik vositalari" atamasini tavsiya etish to'g'riroqdir. Bu o'quv axborotlarini zamonaviy o'quv texnikasi bilan bog'lab olib borish demakdir. Ular dars davomida o'qituvchi va o'quvchi mehnati samaradorligini oshirish maqsadida qo'llaniladi.

Bag'ishlov kecha va uchrashuvlarida audio, ko'rsatuv vositalaridan ham foydalanish mumkin:

1. Texnik qurilmalar proeksiyalash, ovoz yozish, televizion va boshqa zarur asbob anjomlar;

2. Axborot yetkazuvchilar o'quv kinofilmlari, diafilmlar, diopozitiv, magnitofon va audio yozuv, radio o'zatish va televizion dasturlar; kechalarni o'tkazishda "Ukraina" kinoproektor, "LETI" diaprotori, videomagnitofonlardan foydalanish mumkin.

Biz harbiy vatanparvarlik tarbiyasining ikki xil shaklini ko'rib chiqdik. Bular Qurolli Kuchlar, zahiradagi urush va mehnat faxriylari bilan bag'ishlov mavzusidagi uchrashuv hamda turli xil kechalardir.

Ular ichida O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari, ya'ni Vatan himoyasi kunining nishonlanishi oldidan o'tkaziladigan haftalik va oyliklarga bag'ishlangan kechalarni o'tkazish ancha murakkabroq hisoblanadi.

Harbiy xizmat o'tash uchun ketayotgan askarlarga bag'ishlab yoshlar hamda harbiy qismlarning bo'linma komandirlari ishtirokida, harbiy o'quv yurtlari, o'quv yurtining sobiq o'quvchilari bilan uchrashuvlar, sportning harbiy texnik turlari bo'yicha turli xil musobaqalarni o'tkazish mumkin. Kechalarni o'tkazishda «Chaqiruvga qadar boshlang'ich tayyorgarlik» o'qituvchisi puxta va ilgari tayyorgarlik ko'rgan bo'lishlari shartdir. Ko'pincha tadbirlarning yaxshi o'tishi asosan shunga bog'liq bo'ladi. Kecha va uchrashuvlarni o'tkazishda «Chaqiruvga qadar boshlang'ich tayyorgarlik» o'qituvchisining o'quv va malakalari o'quvchi yoshlarni harbiy vatanparvarlik tarbiyasiga samarali ta'sir etishida juda muhim o'rin tutadi (ya'ni juda muhim o'rinni egallaydi).

Faxriylar tajribasi davlatimiz tomonidan munosib baholanib, ularning g'alabaga, ya'ni ozodlikga qushgan hissalarini beqiyos, o'qish va mehnatdagi ibratlari biz uchun eng oliy va ijobiy namunadir.

O'quvchi yoshlarni harbiy vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning asosiy shakllari:

- ma'ruza, suhbat;
- ijtimoiy siyosiy o'qishlar;
- savol javob kechalari;
- urush va mehnat faxriylari, hamda taniqli insonlar bilan turli xil kechalar o'tkazish;
- jangovar va mehnat shuhrati joylariga safarlar uyushtirish;
- mudofaa ommaviy ishlari bo'yicha haftalik hamda oyliklar o'tkazish;
- xotira vaxtalari (navbatchi posbonlar);
- "Vatanparvar" va "Shunqorlar" harbiy sport o'yinlarini uyushtirish;
- harbiy vatanparvarlik mavzularida kinofilm, spektakllar tomosha qilish va ularni muhokama qilish;
- urush qahramonlari yodgorliklari, jangovar shuhrat muzeylari, xonalari va burchaklarini ziyorat qilish;
- bag'ishlov kechalarini o'tkazish;
- kitobxonlik anjumanlari.

Harbiy vatanparvarlik tarbiyasi mavzusidagi mashg'ulot mazmunini o'zlashtirish tinglovchilarning guruhviy xususiyatlariga bog'liqdir. Ularni o'zlashtirilishida «Chaqiruvga qadar boshlang'ich tayyorgarlik» o'qituvchisining metodik mahorati, yoshlar bilan ishlashda ish usulini namunaviy tarzda tanlashi katta ahamiyatga egadir.

Harbiy vatanparvarlik tarbiyasida u yoki bu tarbiya usulidan foydalanishini rejalashtirishidan avval tinglovchilarning yoshiga, ma'lumotiga mehnat faoliyati turi va boshqalarga asoslangan holda o'rganib chiqishlari

kerak. Bu xususiyatlarni e'tiborga olmay turib, samarali targ'ibotga erishib bo'lmaydi.

«Chaqiruvga qadar boshlang'ich tayyorgarlik» o'qituvchisi doimiy ravishda o'z bilimi va tarbiya mahorati ustida ishlashi zurrur. Har bir tadbirning o'tkazilishiga, hatto buni ko'p bor o'tkazgan bo'lsada puxta tayyorlanishi shart.

Ushbu va avvalgi ma'ruzalarimizda «Chaqiruvga qadar boshlang'ich tayyorgarlik» o'qituvchisining harbiy vatanparvarlik tarbiyasi bo'yicha targ'ibot metodlarining turli shakllarini ko'rib chiqdik. Endi «Chaqiruvga qadar boshlang'ich tayyorgarlik» o'qituvchisining Qurolli Kuchlar, mehnat faxriylari va zahiradagi jangchilar bilan kecha va uchrashuvlar tashkil etish va o'tkazishdagi o'rnini ko'rib chiqamiz.

O'quvchilarning harbiy vatanparvarlik tarbiyasi umumiy tizimida muhim o'rinish bag'ishlov kechalari egallaydi. Ular bo'lajak O'zbekiston Respublikasi himoyachilarining harbiy vatanparvarlik tarbiyasida, o'quvchilarni dam olish kechalari qatorida ularga g'oyaviy - emotsional hamda ma'naviy ta'sir etishning ma'lum imkoniyatidir. Ularni o'tkazish anchagina murakkab bo'lib, oldindan tashkiliy metodik tomondan ssenariy ishlab chiqishni talab etadi.

IQTIBOSLAR:

1. Исломов, И. А. (2022). ЎҚУВЧИЛАРНИНГ ТЕХНИК ҲАРАКАТЛАРИНИ НАЗОРАТ ҚИЛИШ АСОСИДА ЧАҚҚОНЛИК СИФАТЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ (ҚУРАШ МИСОЛИДА). INTEGRATION OF SCIENCE, EDUCATION AND PRACTICE. SCIENTIFIC-METHODICAL JOURNAL, 3(4), 7-11.

2. Islamov, I. A. (2021). Fundamentals of promotion of sports and competitions and physical training among school students. Current research journal of pedagogics, 2(06), 85-89.

3. Islomkhoja, I. (2020). Socio-pedagogical purposes of modern physical education. Electronic journal of actual problems of modern science, education and training.

4. Azimkhojaevich, I. I. (2022). PEDAGOGICAL FEATURES OF INCREASING STUDENT MOVEMENT ACTIVITY (ON THE EXAMPLE OF WRESTLING AND MOVING GAMES). Science and innovation, 1(B2), 295-299.

5. Islomkhoja, I. (2021). STUDY OF STUDENT LEVELS OF MOVEMENT ACTIVITY AND INTEREST IN PHYSICAL TRAINING AND SPORTS TEACHER OF FACULTY OF PHYSICAL CULTURE. Berlin Studies Transnational Journal of Science and Humanities, 1(1.5 Pedagogical sciences).

6. Khaydarov, B. Y. (2021). The meaning and methods of determining the composition of the human body. *Asian Journal of Multidimensional Research*, 10(10), 1085-1089.

7. Voxodirjon, X. (2022). O'DAM TANA TUZILISHINI TAXLIL QILISH. IJODKOR O'QITUVCHI, 2(20), 108-114.

8. Хайдаров, Б., & Алижонова, Д. (2022). ЖИСМОНИЙ СИФАТЛАРНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА УНИ ГИМНАСТИК МАШҚЛАР ТЕХНИКАСИГА ТАЪСИРИ. IJODKOR O'QITUVCHI, 2(20), 104-107.

9. Хайдаров, Б., & Алижонова, Д. ЖИСМОНИЙ СИФАТЛАРНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА УНИ ГИМНАСТИК МАШҚЛАР ТЕХНИКАСИГА ТАЪСИРИ. MATERIALLARI TO 'PLAMI, 112.

10. Makhsudov, R. A. (2020). Comparative analysis of the physical performance of senior persons with regulatory requirements. *Fan-Sports*, (3), 59.

11. Махсудов, Р. А. (2020). УМУМТАЪЛИМ МАКТАБЛАРИ БИТИРУВЧИЛАРИНИ ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ФАНИДАН НАЗАРИЙ БИЛИМЛАРИНИ МОНИТОРИНГ ҚИЛИШ. ИННОВАЦИИ В ПЕДАГОГИКЕ И ПСИХОЛОГИИ, (SI-2№ 2).

12. Махсудов, Р. А. (2020). СОПОСТАВИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ФИЗИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВЛЕННОСТИ СТАРШЕКЛАССНИКОВ С НОРМАТИВНЫМИ ТРЕБОВАНИЯМИ. *Fan-Sportga*, (3), 59-60.

13. Махсудов, Р. (2019). Оценка двигательной подготовленности старшеклассников по выполнения учебных нормативов по физическому воспитанию в общеобразовательных школах. *Наука сегодня: проблемы и перспективы развития*, 94.

14. Makhsudov, R. A. (2019). IMPROVEMENT OF THEORETICAL KNOWLEDGE OF HIGH SCHOOL STUDENTS IN THE SUBJECT OF" PHYSICAL CULTURE. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences Vol*, 7(12).

15. Махсудов, Р. (2019). Мониторинг физического развития юношей старших классов общеобразовательных школ. *Наука сегодня: опыт, традиции, инновации*, 47.

Мамаджанов, А. М., & Султонов, С. (2023). ПРАВО И ЕГО РОЛЬ В ГОСУДАРСТВЕННОМ СТРОИТЕЛЬСТВЕ. ВОПРОСЫ ЗАЩИТЫ ГОСУДАРСТВА В КОНСТИТУЦИИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН. *Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities*, 11(2), 330-337.

Мамаджанов, А. М., & Султонов, С. (2023). ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ И ОСНОВНЫЕ ЗАДАЧИ ЗАКОНА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН «ОБ ОБОРОНЕ».

O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI, 2(17), 459-465.

Otakoziyevna, G. F., & Mamazul, A. M. (2022). THE IMPORTANT ROLE OF EDUCATION IN EDUCATION OF YOUTH. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10(1), 381-383.

Sardorbek No'monjon o'g, S. (2022). VATANPARVARLIK TARBIYASIDA MUZEYLARNING MUXIM AHAMIYATI. THE THEORY OF RECENT SCIENTIFIC RESEARCH IN THE FIELD OF PEDAGOGY, 1(4), 166-168.